

A G E N D A 2 1

Dokument Medzinárodného olympijského výboru k rozvoju ochrany životného prostredia

Šport, kultúra a životné prostredie sú prioritné piliere MOV. **Agenda 21** pre potreby športu bola vypracovaná na podnet MOV s cieľom podporiť a napomôcť národným olympijským výborom pokračovať v myšlienke ochrany životného prostredia a ukázať im cestu postupu pri realizovaní projektov. **Agenda 21** slúži ako pracovný dokument, ktorého mottom je „**Mysli globálne, konaj lokálne.**“

Tento pracovný dokument určuje cestu rozvoja životného prostredia v 21. storočí. Je praktickým a teoretickým sprievodcom rozvoja životného prostredia pre MOV, NOV, medzinárodné športové federácie, športovcov, trénerov, kluby a priateľov športu... Pod vlajkou olympijských kruhov myšlienka rozvoja ochrany životného prostredia prináša do každého štátu našej planéty impulz pre nový život. Oslovuje nespočetné množstvo mladých ľudí a je faktom, že pod jej vlajkou je zapojených do programu životného prostredia MOV viac krajín ako do programu životného prostredia OSN. Spoločný záujem vlád štátov, športových organizácií ako i samotných športovcov je uvedený v nasledovných bodoch:

- Staráť sa o udržiavanie kvality čistoty ovzdušia tak, aby vzduch, ktorý športovci dýchajú neovplyvňoval ich zdravie.
- Staráť sa o udržiavanie základnej kvality vody tak, aby voda, ktorú športovci pijú, rieky a jazerá, v ktorých plávajú, veslujú alebo surfujú nepoškodzovali ich zdravie.
- Staráť sa o dodržiavanie základnej kvalitnej stravy a výživy tak, aby každý športovec mal možnosť a prístup k zdravej a kvalitnej strave.
- Staráť sa o udržiavanie zelene na starších i novovybudovaných športoviskách, v ich okolí a hlavne tam, kde je rýchly urbanistický rast miest.

Najbližšie k realizácii a k zodpovednosti plnení týchto projektových cieľov majú regionálne športové inštitúcie. Pomoc najvyššieho športového orgánu v krajine a sponzorských subjektov je nevyhnutnou súčasťou plánovaných projektov. **Agenda 21** odporúča a navrhuje vládnym organizáciám zodpovedným za šport, aby projekty na rozvoj ochrany životného prostredia sa stali súčasťou ich programu podpory a plánu prioritných akcií.

MOV sa zamerá vzhľadom na rôznorodosť členských krajín, ich klimatické a sociálne podmienky na 3 oblasti rozvoja ochrany životného prostredia:

Zlepšenie sociálno-ekonomických podmienok pre rozvoj ochrany životného prostredia.

- Vzhľadom na plnenie poslania charty MOV „vykonávaj šport všade, kde ti to podmienky dovoľujú...“ sa Agenda 21 v menej rozvinutých ekonomických krajinách zameriava na zdravý vývoj jedinca s cieľom zmeniť zlé zdravotné návyky prostredníctvom športu.
- MOV odporúča NOV vypracovať a uzatvoriť zmluvu o spolupráci s vládnu inštitúciou, ktorá sa stará o ochranu životného prostredia. Spolupracovať na spoločných akciách alebo projektoch zameraných na rozvoj ochrany životného prostredia s participáciou športovcov.
- Dohliadať a podporovať národné športové organizácie, aby používali športové vybavenie, náradie a nástroje, ktoré neznečisťujú životné prostredie. Boli recyklovateľné a vyrobené v súlade s ekonomizáciou použitia materiálu a energie.
- Vychovávať a školiť športovú mládež v zdravotnej výchove, ktorá je prvoradou súčasťou športovej výchovy so zameraním na prevenciu, hygienu, výživu,...atď.
- Zefektívniť vedomosti o pitnom režime a diétach. Podporovať školenia trénerov v týchto oblastiach.

- Získavať TOP športovcov pre reklamné kampane pre zdravé produkty výživy a pre besedy o zdravej výžive.
- Zamerať sa na propagáciu športových aktivít v prírode a v súlade s infraštruktúrou napomáhať školským zariadeniam.
- Na akejkolvek športovej úrovni zabezpečovať pre športovcov vhodné, bezpečné a hygienicky nezávadné ubytovanie.

Práca manažmentu projektov a hľadanie vhodných zdrojov na participáciu projektov

- Podporovať zmenu športových pravidiel v prípade ak narúšajú životné prostredie.
- Nepodporovať výstavbu nového športového zariadenia na úkor rekonštrukcie doterajšieho športoviska.
- Personál zodpovedný za chod športoviska vzdelávať v problematike ochrany životného prostredia.
- Zaoberať sa otázkami životnosti športového materiálu a jeho ďalšieho využitia. Propagovania športových materiálov neohrožujúcich zdravie a životné prostredie. Minimalizovať množstvo nepoužitých potravín a maximalizovať používanie recyklovateľných materiálov, efektívne využívanie dopravy a prepravy.
- Podporovať národné akcie na ochranu vodných zdrojov, nepoužívať toxické látky v spojitosti so športovými aktivitami, minimalizovať hluk.
- Informovať o projektoch rozvoja ochrany životného prostredia všetky spolupracujúce organizácie a subjekty s národným olympijským výborom.

Rozširovanie a zapájanie hlavných skupín v športe a pre rozširovanie myšlienky rozvoja ochrany životného prostredia

- Podporovať rozvoj a vzdelávanie v dvoch prioritných skupinách určených MOV mládež a ženy – (mladí ľudia tvoria 1/3 svetovej populácie).
- Podporovať a zapájať mladých ľudí do projektov rozvoja ochrany životného prostredia. Vzdelávať mladých ľudí teoreticky a prakticky.
- Získavať mladých ľudí ako dobrovoľníkov. Vytvoriť im možnosť vyjadriť sa k rozhodnutiam, ktoré sa ich týkajú.
- Agenda 21 podporuje participáciu žien v projektoch rozvoja ochrany životného prostredia ako súčasť globálnej kampane MOV ženy a šport.
- Zabezpečovať na športových podujatiach zdravotný personál.
- Agenda 21 rešpektuje členské krajiny MOV, ich sociálne, geografické, klimatické, kultúrne a náboženské podmienky. MOV sa stal preto organizáciou, ktorá má veľký vplyv pre zlepšenie rozvoja ochrany životného prostredia.

MOV stanovil environmentálne požiadavky aj pre výstavbu olympijských objektov a samotné organizovanie olympijských hier. Už základným predpokladom úspešnej kandidatúry je, aby všetky štúdie a plány vzťahujúce sa na výstavbu a prevádzku športových objektov a celú infraštruktúru dejiska olympijských hier zahrňovali environmentálne zásady a parametre od začiatku kandidatúry. Kandidatúra musí zodpovedať environmentálnej legislatíve, zákonným normám, pravidlám a požiadavkám stanoveným s ohľadom na životné prostredie vrátane štúdií na posudzovanie vplyvov dopadu na životné prostredie, EIA/, medzinárodných noriem kvality ISO 14001, zdravotníckych noriem WHO a iných. Architektúra a dizajn by mali korešpondovať s tvárou krajiny a prispievať k harmonickému začleneniu olympijských hier do prírodného a kultúrneho prostredia krajiny.

Mimo snáh o zlepšenie životného prostredia nezaostávajú ani poprední svetoví výrobcovia športových produktov združení vo svetovej federácii WFSGI prezentujúci vývoj

a výrobu ekologicky čistých výrobkov. Do výroby zavádzajú čoraz väčší počet ekologických, zdravotne nezávadných a recyklovateľných materiálov, znižujú energetickú náročnosť výroby, skladového hospodárstva a logistiky.

V nadväznosti na Agendu 21 Medzinárodného olympijského výboru, schválilo aj Valné zhromaždenie Európskych olympijských výborov v roku 2000 vo Varšave tzv. „**Zelený kódex**“, ktorý je normou pre správanie sa športovcov, funkcionárov, divákov a športové organizácie v oblasti ochrany životného prostredia.